

ПРИРОДНИЙ КАПІТАЛ В РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Полянничко О.В., *ст.викладач*

Одеський державний екологічний університет, Україна

В Україні за підсумками 2016 року дохід суб'єктів туристичної галузі склав у 2016 році 54,1 млн. грн., що на 45,7 %більшеніж у 2015р.[1]. Важливим чинником існування та економічного розвитку рекреаційно-туристичної галузі є природний капітал, оскільки зміна його якісних та кількісних характеристик негативним чином вплине на туристичну привабливість даних територій та економічний розвиток країни в цілому.

Природний капітал є одним з базових стовпів впливу в сегменті трансформаційних процесів в екологічних системах. Нон-уніфікованість структури дефініції категорії «природа» доповнюється полі-структурною природою категорії «капітал», що передбачає додаткове змістовне обтяження у вигляді:

- вартісної характеристики предмету – всі консолідовані в системі природного капіталу предмети мають власну вартісну характеристику, що фіналізує їх адаптацію до єдиної ринкової одиниці виміру;
- операційної доступності – реалізація руху природного капіталу передбачає вільний чи внормований доступ до предмету без наявності непереборних перешкод;
- споживчих перспектив – можливість отримання корисної дії під час споживання предмету (корисна дія формалізується не тільки у вигляді фізико-хімічної реакції, а й, наприклад, у вигляді реалізації капітального інвестування).

Виходячи з усього вищенаведеного, категорія «**природний капітал рекреаційно-туристичної сфери**» дорівнює – надсистемній консолідації матеріальних носіїв нон-антропогенної природи з високим ступенем доступності до інтеграції в маркетингову систему Світу.

Як зазначають С.Н. Бобильов і В.М. Захаров, сьогодні можна спостерігати все більше ознак прояву нових економічних моделей, за яких не потрібно задля досягнення добробуту сплачувати підвищенням екологічних ризиків, дефіцитом природних ресурсів та забрудненням навколишнього середовища [2, с. 9]. Слід зазначити, що статус природного

капіталу рекреаційно-туристичної сфери відрізняється в залежності від пануючої у конкретний проміжок часу економічної моделі розвитку: споживчо-орієнтованої (табл. 1).

Таблиця 1

Місце природного капіталу рекреаційно-туристичної сфери в рамках споживчо - орієнтованих економічних моделей

<i>Назва доктрини економічної активності</i>	Наукова ідентифікація
<u>The model of extensive pumping</u>(модель екстенсивного нагнітання)	
<u>«Бура економіка»</u>	<p>Являє собою постіндустріальну економіку зі споживчим відношенням до природних благ. Рекреаційно-туристична сфера має високий економічний потенціал для розвитку, проте, лише локально-сегментований.</p> <p><i>Суб'єкт реалізації впливу</i> – держава.</p> <p><i>Стан навколишнього середовища</i> – опціонально контрольована деградація.</p> <p><i>Рівень реституційних внесків від суб'єкта споживання природного капіталу</i> *: не більше 15%.</p>
<u>The model of resource donation</u>(модель ресурсного донорства)	
<u>«Чорна економіка»</u>	<p>Формалізована в залежності національного сегменту економіки від успіху продажу наявних ресурсів на міжнародному ринку. Рекреаційно-туристична сфера географічно вельми сегментована та перманентно граничить з екологічно депресивними регіонами.</p> <p><i>Суб'єкт реалізації впливу</i> – держава.</p> <p><i>Стан навколишнього середовища</i> – хаотична деградація.</p> <p><i>Рівень реституційних внесків*</i> від суб'єкта споживання природного капіталу – не більше 5%.</p>
<u>The model of ideal concurrence</u>(модель ідеального співпадіння)	
<u>«Жовта економіка»</u>	<p>Співпадіння головного бюджетоутворюючого елементу системи та рекреаційно-туристичної сфери. Рекреаційно-туристична є елементом державної політики з пріоритетним фінансуванням та моніторингом. Рекреаційно-туристична сфера консолідована та інституційно забезпечена; потенціал розвитку – помірний.</p> <p><i>Суб'єкт реалізації впливу</i> – держава.</p> <p><i>Стан навколишнього середовища</i> – перманентна підтримка належного стану довкілля.</p> <p><i>Рівень реституційних внесків*</i> від суб'єкта споживання природного капіталу: до 65%.</p>

* (реальне інвестування в реституцію природи/спожиті ресурси + матеріальне вираження деградаційних процесів у зв'язку з споживанням)*100%

Рекреаційно-туристична галузь є одним з головних чинників економічного розвитку країни, у зв'язку з чим, потребує організації, що буде гарантувати максимальний рівень реституційних внесків від суб'єкта споживання природного капіталу в означену сферу.

Література:

1. *Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України//<http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=be44a1a7-69b3-4a77-a86a-447499abcddb&tag=Analitika>*
2. *Бобылев С.Н., Захаров В.М. "Зелёная экономика" и модернизация. Эколого-экономические основы устойчивого развития / С.Н. Бобылев, В.М. Захаров //На пути к устойчивому развитию России. - № 60. – 2012. – 90 с.*